

Září • Wrzesień 2025

Časopis Slezské církve evangelické a. v. • Ročník LXXVIII

PŘÍTEL

PRZYJACIEL

**Partneři
ve službě**

**Pastor a presbyterstvo
Nikt nie był inny
Bojím se slov**

2025 Rok (po)volání
do služby

XcamP

Smilovice, 19. - 26. 7. 2025

Co najdete v tomto čísle

Pars pro toto. <i>Vlastimil Ciesar</i>	4
Budujeme hranicu, ktorú sme chceli prekročiť. <i>Jana Moravcová</i>	4
Partnerstwo ponad granicami denominacji. <i>Janusz Kożusznik</i>	5
Partneři ve službě: pastor a presbyterstvo. <i>Lukáš Borecki</i>	8
Musím svým spolupracovníkům věřit... <i>Zbyšek Kaleta</i>	9
O spolupráci dvou hemisfér mozku. <i>Vladislav Volný</i>	10
Nikt nie był inny, to znaczy nikt nie czuł się obcy. <i>Anna Bystrzycka</i>	11
Bojím se slov. <i>Zbyšek Kaleta</i>	12
Příroda, ticho a klid Božího řádu. <i>Erich Bocek</i>	13
Nechte děti přicházet ke mně! <i>Stanislav Piętak</i>	14
Jubileusz 90. urodzin ks. Jana Melcera. <i>Janusz Kożusznik</i>	15
100 let evangelického kostela v Havířově-Prostřední Suché.....	16
Budujemy Boży dom. <i>Eva Pawlasová</i>	17
Z Bilią na co dzień i Hasło miesiąca. <i>Janusz Kożusznik</i>	17, 18
Oprava varhan v Bohumíně pokračuje.....	18
XcamP	2
SAM	19

Září • Wrzesień 2025

Cena jednotlivého čísla: 47 Kč
Roční předplatné: 504 Kč

Vedoucí redaktor

Mgr. Janusz Kożusznik

Zástupce redaktora

Mgr. Vlastimil Ciesar

Redakční rada

Mgr. Vladislav Volný, Th.D.
Milan Zielina, DiS.

Jazyková korektura

Mgr. Pavlína Volná
Mgr. Janusz Kożusznik

Grafická úprava a sazba

Ing. Jindřich Novák

Vydavatel

Slezská církev evangelická a. v.
Vychází každý měsíc

Adresa redakce a administrace

Redakce Přítel – Przyjaciela
Na Nivách 7, 737 01 Český Těšín
e-mail: pritel@sceav.cz
www.sceav.cz

Za obsah článků odpovídají autoři,
za obsah inzerátů zadavatelé.
Redakce si vyhrazuje právo
na zkrácení a úpravu textů.
ISSN 1214-1321

2025 Rok (po)volání
do služby

Pars pro toto

Milí čtenáři, zářijové číslo Přítele, jak si brzy povšimnete, je o spolupráci, o partnerech ve službě. Ve slově partner slyšíme slovní základ „part“. Ten známe z hudby (pěvecký part, partitura apod.), z divadla (herecký part) anebo i z dalších odvětví lidské činnosti. Part, z latinského „pars“, znamená část, díl, podíl. Myslím, že je to významný pojem související s naší službou (nejen v církvi). Vyjadruje, že naše práce, snažení je vždy jen součástí většího celku. Naše služba je jen kamínkem mozaiky. Trefně to vyjádřil i apoštol Pavel, když v jednom ze svých listů napsal, že jsme spolupracovníci na Božím díle.

Co z toho vyplývá? Myslím, že dvojí podstatné. To prvé: pokora. Vědomí, že naše poslání bude vždy jen čiastočné (podobné jako naše duchovní poznání, podľa apoštola Pavla v 1. Korintským 13), že sami nikdy neobsáhneme úplný celek. Proto tolik musíme hovoriť o partneroch, spolupracovníkoch ve službě v církvi, ve sboru, ale jistě i v mnoha ďalších odvetvách života. A nejen hovoriť, ale predvším spolupráci uvádět do praxe. A potom to druhé: zodpovednosť. Vědomí, že bez našeho díku, bez našeho príspevku by ve službě vězela díra, nezaplnené pole, ktoré by narušovalo celkový obraz.

Vezmite prosím tedy tento úvodník jako ten jeden malý kámenek mezi dalšími příspěvky tohoto čísla Přítele anebo jako „Pars pro toto“ – čiastočku zastupující celek.

Vlastimil Ciesar
pastor

Budujeme hranicu, ktorú sme chceli prekročiť

Nórsky moreplavec, dobrodruh, spisovateľ a antropológ Thor Heyerdahl (1914-2002) sa raz zamyslel nad myšlienkou hraníc v živote človeka týmito slovami: „Hranice – nikdy som ich nevidel. Ale počul som, že existujú v mysliach iných ľudí.“ Myslím, že k týmto ľuďom patrí aj ja, milí čitatelia.

Pred niekoľkými týždňami sa v mojej pracovnej e-mailovej schránke objavila zdvorilá prosba o napísanie článku na tému „Přeshraniční život obohacuje“. S manželom sme sa práve chystali na dovolenku k Baltskému moru. Môj mozog okamžite spozornel a ako zvyčajne v podobných situáciách začal horúčkovo uvažovať. *O čom, prepánakráľa, budeme písať?* Napokon si vytvoril skratku. *Dovolenka v zahraničí – skvelý nápad! To, že človeka mnohými spôsobmi obohatí, sa predsa nedá spochybniť. Pán redaktor bude určite nadšený!* Celé dva týždne nášho pobytu v Poľsku som pozorne sledovala okolie i vlastné vnútro a tešila sa, ako výsledky svojho osobného výskumu zhrniem do jedného perfektného priateľského článku. (Áno, toto mal byť on.) Keď sme sa vrátili domov a ja som si už zmienený e-mail prečítala druhýkrát, s hrôzou som si uvedomila, že moje pozorovanie bolo zrejme zbytočné – vôbec totiž nesúviselo s témou čísla časopisu ani roku. A bolesť hlavy sa mi vrátila... Viete, za akých okolností napokon ustúpila? Čítajte ďalej! (O chvíľu príde pointa.)

Štvrtok 21. augusta, 07:40 hod. *Máte novú správu od: R. F. „Ahoj, Janka, všetko najlepšie k meninám. Veľa zdravia, šťastia ti prajem.“* Na sekundu som sa zastavila – kto je R. F. a odkiaľ sa poznáme? Pri pohľade na profilovú fotku sa mi okamžite rozvidnelo. Písal mi môj niekdajší starší kolega z predošlého zamestnania. Minulý rok si na mňa nespomenul. Milé, ale zvláštne, hovorím si. Hoci bol Bohu vzdialený, mala som ho rada a často sme spolu žartovali. Spomínam si, ako nedokázal pochopiť, prečo sa chcem vydávať taká mladá. Myslel si, že som te-

hotná. Keď som mu jeho hypotézu vyvrátila, zostal ešte prekvapenejší. Neskôr mi prezradil, že jeho manželstvo stroskotalo. Správa od neho ma nesmierne potešila a s úprimným záujmom som začala vyzvedáť, ako sa má a či ešte stále pracuje v Kauflande. Ako odpoveď mi poslal fotku prevráteného osobného vozidla, ktoré bolo tak zdemolované, že som nedokázala určiť jeho typ. „Druhýkrát som sa narodil, stáli pri mne všetci svätí,“ dodal stručne. V tej chvíli som zas zostala prekvapená ja. Možno sa v jeho srdci niečo zmenilo... Hoci sme sa nerozprávali o viere, práve táto konverzácia sa stala prostriedkom, ktorý si Pán Boh použil, aby ma inšpiroval.

Hranice, s ktorými sa stretávame v bežnom živote i v službe, nie sú iba geografické. Existujú aj v nás, v našich vzťahoch, spoločnosti, cirkvi. Uvažovali ste niekedy nad tým? Na jednej strane nás chránia, určujú, čo je dovolené a čo nie, posilňujú vedomie vlastnej identity. Umožňujú jasne vyjadriť potreby, očakávania a limity a pomáhajú vytvárať pocit bezpečia, predvídateľnosti a istoty. Na druhej strane môžu viesť k izolácii, osamelosti a ťažkostiam vo vzťahoch. K diskriminácii, predsudkom, vojnám... Vieme, že sú nevyhnutné, no ak majú slúžiť dobru, musia byť zdravé, funkčné a flexibilné. V akom stave sa nachádzajú tie naše?

Keď som komunikovala so svojim bývalým kolegom, začali sa mi vybavovať najrôznejšie situácie, ktoré som zažila počas svojho ročného pôsobenia v obchode. Tlak, stres, nespokojní vedúci. Pohnuté životné osudy spolupracovníkov i zákazníkov. Mnohé úspechy, povzbudenie, drobné úspechy spočívajúce v postupnom prograse. Pociť spolupatričnosť, nespravodlivosť a nevyslovená túžba po zmene. – Úplne iný svet, než v akom som žila predtým. Milí čitatelia, práca medzi ľuďmi, ktorí nepoznali Pána Ježiša, mi otvorila oči. Pokúsím sa vám vysvetliť, v akom zmysle.

Posledných päť rokov svojho života som z väčšej časti trávila v sterilných

priestoroch teologickej fakulty, obklopená takmer výlučne veriacimi mladými ľuďmi zapálenými pre Krista. Žiadne veľké názorové nezhody, žiadne vulgárne slová, žiadne bujaré flámy ani bezhlavé opíjačky. (Ak mám byť úprimná, v podobnom prostredí bývam s manželom i dnes.) V tom čase som si to uvedomovala len málokedy, no ako bohoslovci sme žili v ružovej bubline. Potreby tých, ktorí najviac potrebovali počuť o Ježišovi, sme poznali iba čiastočne – aj to prevažne z počutia, z druhej ruky. Ich skutočné zápasy a pochopenie sveta nám boli vzdialené. Pritom sme si mysleli, že o našich budúcich „rybách“ vieme všetko podstatné. Až pri skorom rannom vykladaní desiatok kíl čerstvého ovocia a zeleniny a niekoľkohodinovom stáť pri neposlušných samoobslužných pokladniach mi došlo, že každodenná realita bežného pracujúceho človeka sa vymyká mojim skresleným predstavám. Že teologické pojmy, ktoré považujem za všeobecne známe a jasné, mojim kolegom nič nehovoria. Že problémy, ktoré ich trápia, sú zložité a vyžadujú si oveľa väčšie množstvo pochopenia a znalostí, než som stihla získať počas štúdia. Viem, že väčšina z vás má inú minulosť a bohatšie skúsenosti s blúdiacimi, no nám, zvlášť mladým vikárom, pastorm, diakonom, podobné zážitky neraz chýbajú. Čo je ešte horšie, nevedomky medzi nami a tými mimo cirkvi budujeme chladný, hrubý múr. Hranicu, ktorú sme pôvodne chceli prekročiť. Zdá sa mi, že túžime viac meniť ako milovať, veľa kázať a len málo počúvať. Viac viesť než sprevádzať. A bojím sa, že tento postoj sa netýka iba mňa.

Milá sestra, milý brat, skrze poznanie a kamarátstvo s neveriacimi spolupracovníkmi, susedmi a rodinnými príslušníkmi Pán Boh neskutočným spôsobom obohatil môj život i službu. Až za hranicami svojej komfortnej kresťanskej zóny som spoznala človeka, ktorého mi Pán dal za úlohu ľúbiť – nielen slovom, no zvlášť činom, takého, aký je naozaj. Nebojme sa prekročiť hranice, ktoré nás pomyselné oddeľujú od tých, ktorým nás Ježiš povolal slúžiť – aj keď sú iní. Môžeme za nimi nájsť poklad, o ktorom sa nám ani nesnívalo...

Ak by ste sa chceli podeliť o svoj príbeh s tými vo vašom okolí, ktorí zatiaľ neodovzdali svoj život Bohu, môžete mi ho poslať na túto adresu: jmoravcova@sceav.cz

Jana Moravcová

Partnerstvo ponad hranicami denominacji

Kiedy ustalaliśmy temat niniejszego numeru, powiedzieli mi zgodnie członkowie rady redakcyjnej, że o tym, dlaczego jest ważne partnerstwo ekumeniczne w służbie chrześcijańskiej, powinienem napisać właśnie ja. Znam siebie, wiem, że od lat – właściwie należałoby powiedzieć „od zawsze” – kwestia ta jest ważnym elementem mojej postawy, tożsamości oraz służby w Kościele.

Miałem wrażenie, że już wszędzie o tym mówiłem i pisałem, że to wszyscy wiedzą i szkoda się powtarzać. Postanowiłem sięgnąć do tych sformułowanych już myśli – znalazłem je w języku czeskim, bowiem było to moje wystąpienie na kongresie ekumenicznym poświęconym miłosierdziu Bożemu w Nowym Mieście na Morawach przed paru laty. Co prawda tekst ten zamieszczony został w Kalendarzu Ewangelickim – wiem jednak z doświadczenia, że zakres czytelników jednego i drugiego periodyku naszego Kościoła może się trochę różnić, dlatego przypomnieć pewne rzeczy,

na dodatek w innym języku, może jednak nie zaszkodzi...

Miejsce, w którym żyjemy

Śmiem twierdzić, że moje przekonanie co do jedności w różnorodności definiuje to, że jestem cieszyńskiem. Śląsk Cieszyński od dawna jest swoistym tygrysem kulturowym, językowym, narodowościowym, ale także religijnym, wyznaniowym, bo przecież żyją tu obok siebie ewangelicy, katolicy, kiedyś byli Żydzi... To właśnie stymuluje otwartość na innych, na drugiego człowieka. Takie myślenie jest charakterystyczne dla nurtu badawczego z główną tezą transnacionalizmu na pograniczu. To znaczy, że wiem, kim jestem, ale tym którzy są obok mnie tym bardziej pozwalam, by byli samymi sobą; że się możemy na przykład w czymś nie zgadzać, ale to nie naruszy naszych wzajemnych relacji. Tę atmosferę wzajemnego przenikania się kultur i wyznań pięknie ujął prof. Richard Pipes (zmarły w 2018 r.), historyk, politolog, doradca prezydenta Reagana, pochodzący z Cie-

szyna wyznawca religii Mojżeszowej, który zawsze podkreślał swoje korzenie i wskazywał na swoje miejsce urodzenia jako „centrum świata”, w którym człowiek uczy się prawdziwej jedności w różnorodności.

Istotnie, byliśmy u nas na Cieszyńskim formowani przez różne wydarzenia, nie omijały nas fale reformacji i kontrreformacji, ale pośród tych doświadczeń historii ludzie uczyli się żyć razem; nie tylko obok siebie, ale ze sobą. Wielokrotnie wypowiadał się na ten temat czołowy polski ekumenista prof. Józef Budniak. Przykładowo, w artykule „Ekumenia na Śląsku Cieszyńskim jako klucz do integracji pogranicza polsko-czeskiego” pisze:

„Wielowyznaniowość i wielokulturowość Śląska Cieszyńskiego ma istotne znaczenie w procesie kształtowania więzi społecznych na poziomie lokalnym, ponadlokalnym i transgranicznym. Na mieszkańcach spoczywa obowiązek nie tylko zachowania i obrony, ale także rozwijania i umacniania duchowego dziedzictwa pozostawionego przez pokolenia, a przede wszystkim pojednania wiary i rozumu (por. Jan Paweł II: Encyklika „Fides et ratio”), dobra i prawdy (por. Jan Paweł II: Encyklika „Veritatis splendor”), wiary i kultury (por. Jan Paweł II: Encyklika „Redemptoris missio”), praw państwowych i praw moralnych (por. Jan Paweł II: Encyklika „Slavorum Apostoli”). Stąd wypływa potrzeba odwoływania się do tradycji religijnej oraz do związanych z nią wartości kulturowych i konieczność rozwijania i umacniania duchowego dziedzictwa. Kościoły, a w szczególności rzymskokatolicki i ewangelicko-augsburski dawały na tych terenach przykład jedności. Jej korzenie sięgają XVI stulecia i związane są z momentem pojawienia się wyznawców luteranckich na Śląsku Cieszyńskim. Zakładają oni rodziny z rzymskokatolikami, uczestniczą z nimi w życiu kulturalnym, społecznym i politycznym. Choć termin „ekumenizm” pojawia się w teologii w XIX wieku, to jedność wspólnych celów mieszkańców tego regionu niejednokrotnie opartych na wierze w Chrystusa, ma wcześniejszą genezę. Z tego okresu wywodzi się powszechność, codzienność i spontaniczność, które cechują współczesny ruch ekumeniczny na Śląsku Cieszyńskim. Dziś ruch ekumeniczny rozwija się jako konieczna, nieunikniona konsekwencja współistnienia Kościołów, (...) a sam Śląsk Cieszyński stał się symbolem ekumenicznego życia, to jest wiary i tolerancji, przetrwania i szacunku, za-

chowania swej własnej tradycji i kultury, co wywiera wpływ na współczesny obraz ekumenizmu. Więzy partnerstwa wykluczające wszelkie wywyższanie się nad innych, wszelką megalomanię wyznaniową zachęcały do braterstwa, życzliwości i solidarności.”

Boże prowadzenie

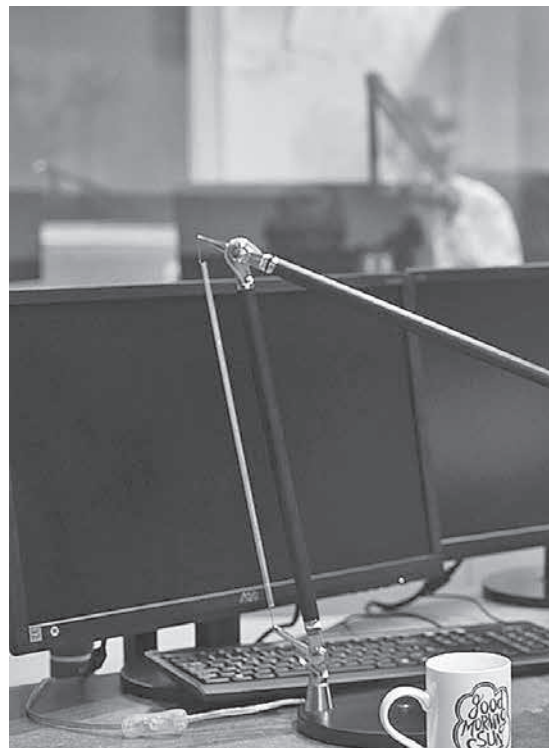
Od młodości byłem kształtowany – wierzę, że przez samego Ducha Świętego, Jego przewodnictwo i spotkania z różnymi ludźmi – i prowadzony do ekumenicznej współpracy, do wspólnego świadectwa o Jezusie Chrystusie. Zaczęło się to, gdy wraz z naszą grupą młodzieżową zaczęliśmy regularnie odwiedzać więzienia (w komunistycznej rzeczywistości drugiej połowy lat 80. XX wieku) i świadczyć tam o Jezusie Chrystusie. Pochodziliśmy z różnych denominacji kościelnych, różnych tradycji wyznaniowych, jednak czuliśmy, że stanowimy jedno w Chrystusie i dlatego chcemy wspólnie mówić o Nim „jednym głosem”. Pan Bóg szczególnie błogosławił tę służbę. Pamiętam, jak w dużej sali więziennej trzeba było zdjąć drzwi z zawiasów, ponieważ na korytarzu i na schodach pełno było tych, którzy chcieli słuchać, a do auli się nie zmieścili.

Po jakimś czasie odbyło się spotkanie dla naszych zborów, podczas którego przekazywaliśmy informacje o tej służbie z prośbą o dalsze modlitwy. Wtedy do mnie – wówczas młodego człowieka, właściwie nastolatka – podszedł pewien znajomy, rzymski katolik, nestor polskich dziennikarzy w tamtym czasie (najstarszy aktywny dziennikarz w Polsce), redaktor Władysław Oszelda. Powiedział mi coś szczególnego: „Teraz rozumiem, co napisał Tertulian w swoim „Apologetyku”, że jedyną rzeczą, która naprawdę przekonywała przeciwników i prześladowców chrześcijaństwa, było: „Patrzcie, jak oni się miłują” – bo ja to dziś tutaj widzę między wami, i to jest dla mnie największy argument!” Usłyszeć coś takiego – to było dla mnie wtedy prawdziwe dotknięcie Bożego Ducha i łaska, łaska, tylko łaska! A przecież właśnie o to modlił się Jezus: „Aby wszyscy byli jedno, jak Ty, Ojczy, we Mnie, a Ja w Tobie, żeby i oni byli w Nas, aby świat uwierzył, że Ty Mnie posłałeś” (J 17,21).

To doświadczenie wielokrotnie potwierdzało się w moim życiu i służbie. Jeszcze tylko jeden mały przykład: kiedy w studiu Telewizji Noe komentowaliśmy wraz z dzisiejszym dziekanem ks. dr. Danielem Vichą wizytę papieża Franciszka w Szwecji z okazji 500. rocznicy reformacji – i oczywiście od początku byli-

śmy całkowicie zgodni; ja, jako luteranin, mówiłem to, czego można by oczekiwać od katolika, a on, jako katolik, to, czego można by oczekiwać od ewangelika – nagle pani prezenterka powiedziała: „Panie, kiedy was słucham, czuję się, jakbyśmy już byli w niebie, bo widzę jak bardzo wy, duchowni dwóch różnych Kościołów, jesteście jedno, nie ma między wami niczego, co by mogło was poróżnić”. Oczywiście, te różnice są; mamy różne akcenty teologiczne, różne opinie i poglądy, ale w najważniejszej kwestii jesteśmy zgodni: w kogo wierzymy, kto jest naszym Zbawicielem, ratownikiem, kto oddał za nas swoje życie.

W Chrystusie jesteśmy jednością pomimo wszystkiego, co nas dzieli. Mam wielu znajomych – śmiem twierdzić, że przyjaciół – w wielu różnych Kościołach różnych tradycji, i gdziekolwiek jestem, niezależnie od tego czy są to greckokatolickie warsztaty pisania ikon, letnie zgromadzenia ewangelizacyjne, liturgia prawosławna czy kongres rzymskokatolicki – wszędzie czuję się jak w domu, wśród swoich, ponieważ są to moi bracia i siostry w Panu Jezusie Chrystusie. Kiedy wraz z jezuitą ojcem Piotrem J. Badurą zakładaliśmy na początku tego stulecia Stowarzyszenie Inteligencji Chrześcijańskiej (później od roku 2002 Ekumeniczne Stowarzyszenie Chrześcjan), byliśmy świadkami, w jaki sposób jednało się nawet to, co mogłoby znacząco różnić. W dyskusji na temat specyfiki naszej duchowości ewangelickiej lub

rzymskokatolickiej uczestnicy spotkań – nie teologowie, a tak zwani „normalni” chrześcijanie ☺ – nagle odkrywali, że pogłębiając każdy z omawianych tematów, potrafili zrozumieć nawet te przejawy pobożności, które wcześniej uważali za nie do przyjęcia czy wręcz potępiali u „tych drugich” jako niebiblijne. O tej platformie kontaktów przedstawiciele różnych grup społecznych, kulturowych, naukowych i religijnych z obu stron Olzy pisał wówczas prof. Budniak: „Członkowie i sympatycy idei Stowarzyszenia pragną zintegrować społeczność, organizując wspólne spotkania, interesujące wykłady i prelekcje, a także rozmowy ze znanymi i kompetentnymi postaciami ze świata kultury, polityki, religii i nauki. Służy temu wspólna modlitwa, a także agapa, w której uczestniczą ewangelicy, katolicy, husyci i osoby nie biorące aktywnego udziału w życiu żadnego z Kościołów. W realizacji wyznaczonych celów Stowarzyszenia jego członkowie korzystają z rzetelnej wiedzy historycznej i teologicznej, z badań porównawczych poszczególnych zagadnień teologicznych, ze zwyczajów kościelnych i liturgicznych. Uczestnicy spotkań pogłębiają, a niekiedy i korygują rozumienie nauki własnego Kościoła.”

Codziennosc duszpasterska i redakcyjna

Szkoda, że spotkania Stowarzyszenia Inteligencji Chrześcijańskiej to już przeszłość – pewnie warto by coś z tych

doświadczeń i wzajemnych kontaktów odnowić. Bo przecież mamy w naszych parafiach rodziny mieszane wyznaniowo, wiele osób pochodzących z innych denominacji aktywnych jest w służbie naszych zborów – takie jest przynajmniej moje osobiste doświadczenie z parafii w Hawierzowie Suchej. Na nasze nabożeństwa regularnie zaczynają przychodzić osoby, które nie były wcześniej jakoś szczególnie aktywne w swoich rodzimych wspólnotach kościelnych – a u nas najwyraźniej znalazły swoje miejsce, swój dom duchowy. Przybywają ludzie w średnim wieku oraz młodzi, którzy chcą dać się ochrzcić. Wzajemna otwartość w naszym własnym gronie, pomimo różnic naszego „pochodzenia” kościelnego, może więc być jedynie dobrym świadectwem dla tych, pośród których Bóg nas postawił.

Dlatego też cennym jest dla mnie fakt, iż mogę od lat prowadzić audycję ekumeniczną „Głos Chrześcijan” w ramach polskojęzycznych „Wydarzeń” na antenie Czeskiego Radia. Jej twórcą był zmarły nagle w lipcu 2016 roku ks. Bogusław Kokotek, po którego śmierci zwrócono się do mnie, bym program dalej prowadził. Zawsze staram się, by był zastąpiony głos różnych tradycji i denominacji kościelnych, a goście z którymi rozmawiam na antenie reprezentowali różne środowiska i Kościoły. Począwszy od sierpnia 2016 roku miałem przyjemność przygotować i wyemitować do tej pory 109 comiesięcznych 25-minutowych

audycji, a do tego dochodzą także regularne felietony oraz życzenia przed każdymi świętami, o które jestem przez redakcję proszony. Kilkakrotnie red. Martyna Radłowska-Obrusnik, która do niedawna prowadziła „nasz” sztab redakcyjny przeprowadzała także wywiad ze mną (poza „Głosem Chrześcijan”) na różne ciekawe tematy, na przykład kościoła w Hawierzowie Suchej, którego już nie było na mapach i in. Zdarzało się też, iż razem przygotowywaliśmy inne audycje. Należy w tym miejscu podkreślić nadstandardową życzliwość i prawdziwie ekumeniczną współpracę z wszystkimi redaktorami – obecnie „szefującą” redakcji Katarzyną Czerną oraz Jackiem Sikorą i Filipem Tomankiem, a wcześniej Szymonem Brandysem (i oczywiście wspomnianą już Martyną Radłowską-Obrusnik, która przyjęła mnie w redakcji niezwykle serdecznie, udzielając wszelkiej możliwej pomocy).

Moją zasadą jest to, by słuchacz który ma włączone radio, nie musiał przełączać stacji w momencie gdy pojawia się audycja chrześcijańska, ale by w zrozumiałym sposób były na jej antenie prezentowane różne interesujące treści, by tematy były różnorodne i prezentowały zawsze jakiś rodzaj chrześcijańskiego świadectwa. Zawsze też towarzyszy temu muzyka – może należałoby powiedzieć „muzyka chrześcijańska”, jednak nie lubię tego sformułowania. Ważne jest dla mnie, by była na dobrym poziomie i zawierała ważne treści. Wolę niekiedy „zagrać” w radio jakiś znany zespół czy wykonawcę, którego piosenki coś istotnego przekazują niż na siłę serwować słuchaczom tak zwane „chwały”, które dla nieorientowanych mogłyby być jednak zupełnie niezrozumiałe. Znajdywanie ciekawych utworów to zawsze dla mnie wielka przygoda z Duchem Świętym, który jak wierzę i za każdym razem się przekonuję, prowadzi te moje poszukiwania i „podpowiada” przeciekawe, najczęściej zupełnie nowe i „świeże” produkcje, które dobrze korespondują z tematem danej audycji. Radością napawał mnie też wielokrotnie fakt, iż słuchacze dzwonili później albo pisali – gdy temat nie został zakończony i awizowałem, że z danym gościem jeszcze się na antenie spotkamy – kiedy będzie ciąg dalszy, bo nie mogą się doczekać kolejnego spotkania w eterze z ciekawą postacią. Za ten rodzaj działalności i świadectwa jestem Bogu szczególnie wdzięczny i proszę także P. T. Czytelników naszej gazetki o modlitwy.

jak

Partneři ve službě: pastor a presbyterstvo

V samotném úvodu musím říci, že toto téma je dost náročné zpracovat pro pastora aktivního ve službě a ve sboru. Nerad bych někoho urazil nebo zbytečně naštvál, či si dokonce uzavřel otevřené dveře do myslí a srdcí některých presbyterů či presbyterek, se kterými společně sloužím.

Partnerská spolupráce mezi pastorem a presbyterstvem by měla být postavena na vzájemné úctě, důvěře, otevřené komunikaci a hlubokém vědomí společné služby Bohu a církvi. Záměrně jsem dal na první místo „Boha“ a ne církev. Pokud to má někdo obráceně, je to vždy špatně. V první řadě máme sloužit Bohu, a pokud to tak máme v životě nastavené, církev je pak už jen místem, kde tuto službu naplňujeme.

Rozdílné služby, ale tentýž Pán

Dovolte mi začít jednou biblickou pasáží z 1. Listu Korintským 12,4-6: „Jsou rozdílná obdarování, ale tentýž Duch; rozdílné služby, ale tentýž Pán; a rozdílná působení moci, ale tentýž Bůh, který působí všechno ve všech.“

Každý sbor naší církve tvoří lidé různých darů a povolání. Zvláštní odpovědnost v něm však nesou dvě klíčové skupiny: pastor a presbyterstvo. Jejich vzájemná spolupráce je základem zdravého duchovního i praktického života sboru.

Ale co vlastně znamená „spolupráce – partnerství“? Nejde jen o organizační nebo funkční rozdělení práce. Jde o duchovní partnerství, postavené na společné víře, důvěře a službě Kristu. V tomto článku se chci zamyslet nad tím, jak by měla spolupráce mezi pastorem a presbyterstvem vypadat. A jak je to někdy náročné, protože každý sbor je v mnoha ohledech unikátní.

Než se bavím o nějaké hierarchii a principu vedení, napadá mne jedno, mnohem výstižnější heslo: „*Ne vedle sebe, ale spolu.*“

V našem evangelickém zřízení není pastor „nad“ presbytery ani presbyterstvo „nad“ pastorem. Obě strany mají svůj jedinečný úkol, a pokud se vzájemně nedoplňují, začíná to pak skřípat a drhnout.

Najít ale onu symbiózu je někdy náročný proces.

Protože jsem už rok v procesu přecházení na nový sbor, tak si silně uvědomuji, jak důležité je umět naslouchat vedení sboru - presbyterům. Oni jsou ti, kteří tento sbor vedli a vedou mnohem déle než já sám. Znájí lépe okolnosti a situaci, ve které se sbor nachází.

Vpadnout do nového sboru jako velká voda by způsobilo jen potopu či záplavu. Je proto důležité nejprve naslouchat a pochopit radosti i těžkosti, se kterými

se muselo presbyterstvo potýkat v minulosti či současnosti.

Není to vždy jednoduchý úkol. Zvláště když máte třeba naučené některé mechanismy, jak řešíte situace, ale ony nejsou přenositelné, protože před vámi stojí úplně jiní lidé, kteří byli zvyklí na jiný druh komunikace nebo práce. Sám jsem si stanovil 5 níže uvedených bodů, které se snažím naplňovat.

Vzájemný respekt

Každý z presbyterů a presbyterek je unikátní. Každý má nějakou rodinu, nějakou profesní dráhu, bohaté životní zkušenosti, atd. Prostě každý je „svůj.“ Nikdo není větší či menší, i když někdy nás to k tomu tak trochu naše přirozenost strhává, že máme tendenci se chovat jinak k panu „doktorovi“ a jinak k někomu, kdo je na našem pomyslném žebříčku hodnot níže umístěný. Tomu jsem se vždy snažil vyvarovat a vždy jsem ke každému presbyterovi přistupoval stejně. Pokud jsem někdy udělal nějaký přešlap, tak se hluboce omlouvám.

Důvěra

Jako klíčovou vlastnost ve vzájemné spolupráci vnímám onu důvěru. Bez důvěry to prostě nejde. Sbor není firma, kde je potřeba poslouchat své nadřízené. Presbyteri nejsou mí podřízení, ale partneři na společném díle. Proto důvěra, že táhneme za jeden provaz, že nám jde o společnou věc, je velice důležitá. Protože jsem měl možnost pracovat i jinde než jen v církvi, vím, jak obtížně se spolupracuje s lidmi, ve které nemáte důvěru. O kterých víte, že vás podrazí, když se jim k tomu naskytne příležitost, aby vyšplhali po vašich zádech někam nahoru. To jsem prozatím v žádném presbyterstvu nezažil a jsem za to nesmírně vděčný. Vnímám to i jako velikou milost, že můžeme mít mezi sebou důvěru a nemusíme se neustále ohlížet přes rameno.

Otevřená a čestná komunikace

S důvěrou jde ruku v ruce i otevřená a čestná komunikace. Sdílení informací – nejen co se daří, ale i co se nedaří. Nemalovat věci na růžovo, ale být i zdravě kritický a nebát se postihu či výsměchu, pokud si dovolím říci i nepříjemné věci. Umět si vyslechnout i toho druhého, ačkoli má třeba na danou věc jiný názor. Jen v otevřené komunikaci mohu zaslechnout i to, nad čím jsem neuvažoval, a může mne to obohatit a změnit můj úhel pohledu.

Společná odpovědnost

Pastor i presbyterstvo nesou společně odpovědnost za duchovní i praktický život sboru.

Ne vždy se nám hlasování na presbyterstvu musí zamlouvat, ale někdy je potřeba se umenšit, aby něco nového mohlo vyrůst. Jako „chlap“ neustále zápasím s tím, že „co si neuděláš sám, za nic nestojí.“ Přenechat díl zodpovědnosti druhým je někdy těžké. Ale zároveň potřebné, aby člověk nevyhořel. Jsme v tom společně. Nemohu mít spasitelský komplex. Že

na všechno mám ten nejlepší recept a tu nejlepší odpověď. To je velký omyl. Jsme v tom společně.

Modlitební a duchovní jednota

A tím nejdůležitějším, čím bych chtěl zakončit, je pak pravidelná společná modlitba a duchovní sdílení se, které pomáhá utvářet jednotu. Bez společného rozhovoru s Bohem to bude monolog, který nikoho pro Krista nenadchne.

Pokud se ze setkávání pastora s presbytery vytratí modlitba, sbor se začne trans-

formovat ve spolek „zahrádkářů“ (nic proti zahrádkářům). Sbor, vedení sboru mají být výkladní skříní toho, co je základem kamenem církve. A tím je modlitba. Osobní i společný rozhovor s Bohem.

Pokusil jsem se nastínit jen něco málo vlastních zkušeností. To nejdůležitější je ale dát Duchu svatému prostor, aby nás učil jednotě a zmocňoval ke společné službě.

*Lukáš Borecki
pastor*

Musím svým spolupracovníkům věřit a musím je mít rád

Vztahy mezi presbyterstvem a pastorem regulují po léta církevní předpisy. Takže by se mohlo zdát, že je vše jasné a prosté. Je tomu ale opravdu tak?

Když jsem před několika dny zabrousil v rozhovoru se svou zákaznicí na téma vedení ve sboru a zvyklostí v naší církvi, nevěřicně zírala. U našich přátel z jiných církví může být situace velmi odlišná od naší teorie i praxe. Musel jsem jí nejspíš připadat jako návštěvník z jakéhosi protestantského vesmíru. Tak dalece se naše pořádky lišily od všeho, co znala z největší české denominace. Pravdou však je, že i v každém sboru, který se formálně řídí stejnými církevními předpisy, může být situace velmi odlišná. Stejně jako jedno Písmo vůbec nezaručuje tutéž exegezi ani jediné církevní předpisy neznamenají stejný přístup k jejich výkladu a naplňování.

Chce-li se někdo vzdělávat v oblasti správy křesťanského sboru, stojí za to důkladně studovat pastorální epistoly apoštola Pavla. Listy Timoteovi i dopis Titovi nabízejí inspiraci pro vedení sboru v každé době po celé dějiny církve až po naši současnost. Ale dá se čerpat i jinde. Kvalitní literatury na téma vedení církve i vztahů mezi pastorem a staršími sboru je opravdu dost. V Německu například vyšla kniha s přípravami Dietricha Bonhoeffera na biblický seminář o vedení sboru na základě Pavlových rad pro Timotea. Hluboké myšlenky, krása lásky k Písmu. Stojí za prostudování. Nabízí se také možnost sáhnout po literatuře, která není vyložena křesťanská. Proč? Protože i Mojžíš se dal poučit svým midjánským tchánem Jitrem ohledně správy Izraele. Musel se naučit, moderně řečeno, delegovat pravomoci na další vedoucí. V našem sboru tuto zásadu aplikujeme

tak, že jsme služebníky rozdělili do několika týmů, kteří mají na starost konkrétní oblast. Snažíme se motivovat a inspirovat lidi k odpovědnosti za svěřené dílo.

Chceme se dále učit. Na našich setkáních presbyterů jsme se proto rozhodli prostudovat knihu Floyda McClunga *Vést jako Ježíš*. Probíráme tuto publikaci po jednotlivých kapitolách a při vyučování se střídáme. Mě osobně oslovila například následující myšlenka z jiné publikace: Pastor může pochybovat o sobě, ale nikdy nesmí pochybovat o svých ovečkách. Jde o nadsázku, která ale dobře zachycuje jeden důležitý princip: Musím svým spolupracovníkům věřit a musím je mít rád. Je moc fajn, když máme kolem sebe spolupracovníky, kteří jsou schopni se nadchnout a nejsou negativní. Tomáš Baťa v knize *Inspirace Baťa* to vyjadřuje zemitě: „Víte, takových lidí, kteří dovedou udělat ze zlata bláto, těch já najdu, ale ty já nepotřebuju, já potřebuju chlapy, kteří dovedou udělat z bláta zlato.“

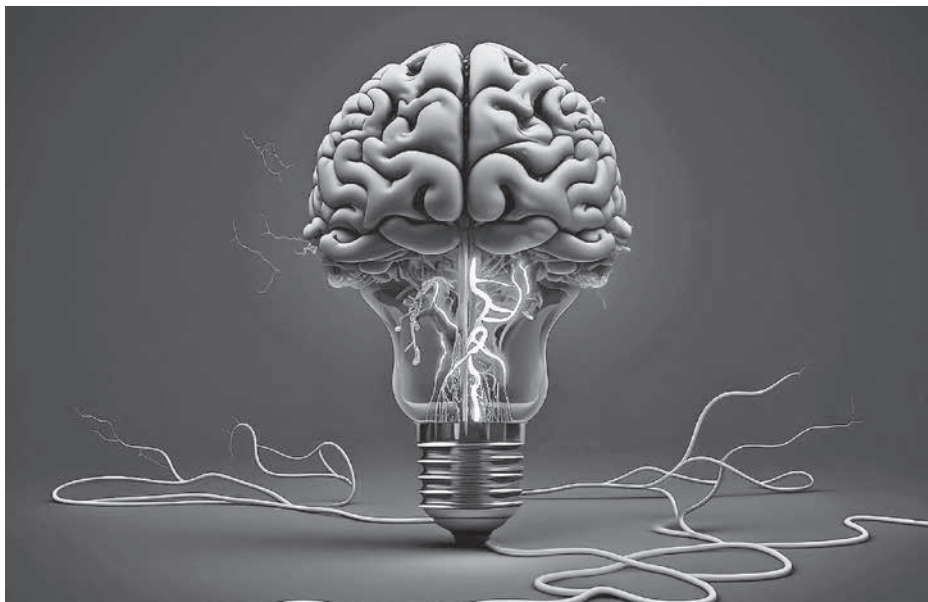
Jedna rada na konec. Víte, kdy se přestane v presbyterstvu a obecně ve vedení sboru dařit? Co je symptomem hlubokých problémů? Když zmizí humor. Když se začnete kontrolovat, aby to, co řeknete, nebylo někdy v budoucnu použito proti vám. Pokud takto uvažujete, máte problém. Vím o jednom staršovstvu, kde lidé začali razit zásadu: Zatloukat, zatloukat, zatloukat. A to byl konec vztahů i služby.

Vážím si toho, že v našem presbyterstvu máme stále krásné vztahy. Je tam radost, dělnost i humor.

*Zbyšek Kaleta
diakon*

O spolupráci dvou hemisfér mozku

Nositel Nobelovy ceny, americký neuropsycholog R. W. Sperry (1913-1994), se ve své badatelské činnosti věnoval lidskému mozku. Na základě výzkumů svých předchůdců i vlastních prokázal, že lidský mozek lze rozdělit na dvě části (hemisféry), přičemž každá z nich se specializuje na jinou oblast. Jestliže levá hemisféra je dominantní v jazyce, analýze a logických operacích, pravá hemisféra lépe rozpoznává tváře, zpracovává vizuálně-prostorové úkoly a disponuje hudebními schopnostmi. Na práci Sperryho navázala celá řada badatelů, ať už z řad jeho přímých spolupracovníků (M. S. Gazzinga) anebo vědců, kteří jeho poznatky aplikovali v jiných vědních disciplínách (A. Damasio), případně popularizovali pro širší veřejnost (D. Pink). V tomto příspěvku bych rád čtenáře seznámil s několika inspirativními postřehy britského psychiatra Iana McGillchrista (nar. 1953), který na práci Sperryho a jeho pokračovatelů sice nenavázal v rovině laboratorních výzkumů, zato výsledky jeho bádání zohlednil v syntéze neurovědy, psychologie, filosofie a kulturních dějin.

Stěžejní otázky, které si kladl jako ambiciózní student neurologie v jedné londýnské nemocnici, byly formulovány následovně: Proč je mozek strukturován jako dvě téměř zcela oddělené masy, když jeho síla spočívá v propojování? Proč je

mozek asymetrický – jak anatomicky, tak funkčně, a to nejen v hrubé stavbě, ale i na mikroskopické úrovni? Proč svazek vláken spojující obě hemisféry sice přenáší signály, ale často slouží k tomu, aby „jedna strana druhé řekla“, ať se do toho neplete, protože daný úkol si řeší sama? Při hledání odpovědí na tyto otázky si stále zřetelněji uvědomoval, že v lidském mozku probíhají dva odlišné druhy činností, z nichž obě jsou nezbytné, avšak nemohou být vykonávány ve stejném ohnisku vědomí.

Způsob, jakým se obracíme ke světu, proměňuje to, co v něm vidíme. V levé hemisféře se svět jeví jako složený z drobných, přesně vymezených, vysoce detailních částí, nehybných, nepropojených s ničím dalším, vytržených z kontextu, odhmotněných a abstraktních. Pravá hemisféra vnímá veškerou složitost prožívaného světa. Registruje zejména skutečnost, že v tomto světě není nic definitivně jisté ani neměnně ustálené, naopak vše je spíše v pohybu. V tomto světě je vše vzájemně propojeno, dokonce bychom mohli říci, že jeho smysl vyrůstá z kontextu a vztahů k jiným věcem. Tento svět je spjat s tělesností, není ani pouze abstraktní nebo tvořený pojmy bez vazby na konkrétní realitu. Jedná se o živý svět, který ztrácí svou vitalitu pokaždé, když je redukován na jasně vymezený předmět. Takové redukci se ze své podstaty brání

téměř všechny věci, na kterých nám skutečně záleží. Patří mezi ně láska, sexualita, poezie, hudba, architektura, umění, náboženství, rituál, vyprávění nebo víra. Všechny tyto skutečnosti, které dávají našemu životu smysl, se zmenšují a blednou, když k nim přistupujeme s odtažitou pozorností, příznačnou pro levou hemisféru.

Hemisféry mozku zrcadlí kulturní trendy

McGillchrist se na jedné straně distancuje od laických karikatur hemisfér, na straně druhé se snaží ukázat, že rozdíly hemisfér mají hlubší kulturní a civilizační význam, než je běžně přijímáno. Jeho publikace jsou považovány za jedny z nehlubších analýz stavu, v němž se naše kultura nachází, analýz nejen toho, kde jsme se ocitli a co se pokazilo, ale i náznaků cest, které by mohly vést k nápravě. Stěžejní myšlenková osa děl prezentovaného autora se dotýká zásadní otázky: zda v moderním západním myšlení, ba dokonce v samotné struktuře našeho mozku neexistuje cosi, co zásadně deformuje způsob, jímž se vztahujeme ke světu? V další části příspěvku se to pokusíme ilustrovat na příkladech z oblasti komunikace, filosofie, pedagogiky a teologie.

Ztráta rovnováhy

To, zda je kultura orientovaná na kontrolu, analýzu či abstrakci (tj. doména levé hemisféry), nebo naopak na vztažnost, smysl pro celek a transcendenci (což je oblast opanována pravou hemisférou), má zásadní dopad na civilizaci jako celek. Jako lidské bytosti nejsme pouhé levostranné abstrakce plovoucí nad realitou, nýbrž máme kořeny v konkrétním světě. A tyto kořeny, s jejich historií a všemi souvislostmi, nesmíme ignorovat. V současném kulturním klimatu se v důsledku dominantního vlivu „levostranné“ interpretace skutečnosti rovnováha vytrácí. Veřejný diskurz se stal natolik hrubým, černobílým a karikaturním, že už v něm mnohdy nezbývá prostor pro jiný úhel pohledu. Ale ten přeci vždy existuje. Historii myšlení lze v jistém smyslu vnímat jako historii dilemat, která zůstala bez výsledku opomenuta, neboť byla opanována vzorcem, spočívajícím v lpění na krajnostech. Uchovávat rovnováhu mezi různými póly, mezi různými extrémy neznamená být vágní nebo rozplizlý. Naopak, tento způsob je důležitý, efektivní, ale zároveň obtížný, neboť je podmíněn ochotou naslouchat druhým s pokorou a tichostí.

Pravda jako vztahová veličina

Jediným důvodem, proč něco děláme nebo říkáme, je víra v to, že určité věci jsou pravdivé. V kosmu neexistuje nic, co by bylo od sebe zcela odpojené. Vše, co existuje, existuje v síti vztahů. Totéž platí o pravdě. Není izolovanou či absolutní veličinou. Interpretace světa zohledňující pravou hemisféru nevnímá pravdu jako neměnný artefakt, nýbrž jako vztah, který vzniká v konverzaci a kooperaci. To ovšem vůbec neznamená, že lze pravdu redukovat na to, co člověk cítí nebo prožívá. McGillchrist uvádí názorný příklad: ačkoli hudební skladba zní pokaždé jinak, v závislosti na tom, jestli ji hraje komorní soubor nebo orchestr, neznamená to, že by posluchačům mohli interpreti nabídnout cokoli, co by se jim zachtělo. Jejich výkon i vnímání auditoria musí mezi sebou souznít.

Výchova a mozkové hemisféry

Kulturní prostředí, v němž člověk vyrůstá, tvořeném rodinným společenstvím, duchovní komunitou, blízkostí přírody a školní vzděláváním umožňuje pravé hemisféře, aby do života uváděla hodnoty, jakými jsou dobro, krása a pravda. Samozřejmě, že člověk zůstává omylný a často nedostojí ani svým vlastním hodnotám, ale přesto je závažnější, že dnes žijeme v době, kdy je považováno za správné a legitimní být arogantní, usilovat o moc a kontrolu, což jsou způsoby, jakými má tendenci nahlížet spíše levá mozková hemisféra. Dobro nikdy nemůže být záležitostí pouhých pravidel. Neexistuje nějaký seznam nezbytných kroků, co dělat. Dobro se dotýká lidského srdce, myslí, duše. Podstatné není pouze to, co děláme. Ano, na našem jednání záleží. Ale ještě důležitější je, s jakým srdcem to činíme. Protože právě motivace, způsob a vnitřní nasazení utváří skutečný význam toho, co konáme.

Představy Boha

Způsob, jakým myslí jednotlivé hemisféry se může projevit v představách, jaké mají lidé o Bohu. Levá mozková hemisféra prezentuje Boha jako dokazatelného a opakovatelného, podobajícího se mechanikovi, který jednou navinul kosmický hodinový stroj a poté jej ponechal běžet. To, o co mu jde především, je mít kontrolu a ovládat. Jak by se změnila představa Boha, kdybychom vzali vážně pohled pravé hemisféry? Tuto otázku ponechám bez odpovědi, protože bych si přál, aby se nad ní zamysleli čtenáři.

Vladislav Volný
senior

Nikt nie był inny, to znaczy nikt nie czuł się obcy

W naszej klasie nikt nie był inny. Nikt nie był obcy. Nikt nie był zbyt. Tak samo w rodzinie.

A przecież różniliśmy się. Ale nikogo te różnice nie denerwowały, ta inność nikomu nie przeszkadzała. Nawet nie zastanawialiśmy się nad tym. Może dlatego, że mieliśmy stabilne rodziny. Nawet wtedy rodziny nie były idealne, ale były stabilne. Nie czuliśmy się zagrożeni.

Nie baliśmy się soboty i niedzieli, że w naszej rodzinie pojawi się jakieś inne obce dziecko, które będzie u nas nocować i z którym mamy się bawić. Albo jakiś inny obcy niby-tata, który teraz żyje z naszą mamą, ma z pierwszego małżeństwa dwójkę dzieci i te dzieci dwa razy w miesiącu przychodzą do nas. Bo tak rodzice przy rozwodzie zdecydowali.

Przeraża nas więc ten nowy, inny niby-tata, ta nowa niby-mama i ta nowa niby-siostra, i nowy niby-brat. I te nowe niby-babcie, i niby-dziadkowie. Nawet na urlop ten galimatias obcych sobie ludzi ma jechać razem.

Dzieci pytają: To ja mam z nimi, z tymi całkiem mi obcymi osobami spędzić ten

piękny czas soboty i niedzieli? Przecież ja ich nie znam, w dodatku przychodzą naburmuszeni i tylko robią bałagan. A do tego to znowu ja za tydzień mam tam iść, do tego kiedyś tylko mojego taty, który nas porzucił i tam z jego nową żoną i jej dziećmi mam spędzić sobotę i niedzielę?

Tragedię dziecka mającego spędzić nagle czas z kimś kogo nie zna, pięknie opisała J. K. Rowling w książce „Gwiazdkowy Prosiaczek”. Z rozbitej rodziny nie tylko ktoś odchodzi, ale do rozbitej rodziny przychodzi ktoś nowy, inny i obcy. I dziecku zostaje tylko pluszowy prosiaczek z choinki, z którym może sobie porozmawiać. Kto nie ma prosiaczka, to sięga po smartfon.

Najgorsze są wspólne urlopy z obcymi niby-mamami i obcymi niby-tatami. Do tego dochodzą obce niby-siostry i obcy niby-bracia.

W sypialniach naszych dzieci pojawił się nowy rodzaj obcego – nowy partner rodziców. Rodzice się rozeszli, twierdzą, że łagodnie. Nie mieli ślubu, więc nawet rozwodu nie było trzeba, było i tak – i szybciej. Niektórzy twierdzą, że tak „po chrześcijańsku”.

W Łyżbicach, w których się urodziłam i w których dotąd mieszkam, zawsze czułam się u siebie. Nikomu nie zagrażał nowy tata ani nowa mama. Na urlopy nie jeździliśmy, bo w lecie były przecież żniwa. Chodziliśmy ubrani w ubraniach po starszym rodzeństwie i starszych kuzynach. Nikt z nikogo się nie naśmiewał, że nie jest modnie ubrany. Aż pewnego razu w szkole pojawiło się nowe zjawisko.

Przyszedł do szkoły chłopiec w dżinsach, które przysłał mu wujek, domyślił się, że na pewno z Ameryki, bo to były dżinsy teksaskie. Działo się to w drugiej połowie minionego stulecia. Dotąd nikt z nas prawdziwych dżinsów teksaskich nie widział. Nikt by na to nie zwrócił szczególnej uwagi, gdyby nie dyrektor, który przez głośnik oznajmił, że w dżinsach do szkoły nie wolno przychodzić. Nie wiedzieliśmy dlaczego. Potem dowiedzieliśmy się, że dżinsy mogłyby oba-

lić zapowiadany nowy komunistyczny system społeczny. Na przerwie z ciekawością wylegliśmy na korytarz, by obejrzeć chłopca w tych „niebezpiecznych” dżinsach. Był to najprzystojniejszy chłopiec w całej szkole. Dżinsy nie zrobiły na nas specjalnego wrażenia. Były czyste, ciemno granatowe. Nie były wyprasowane na kant, ale inni chłopcy również nie mieli spodni wyprasowanych na kant, a niektórzy na sobie mieli tzw. teplaki, na których kantów nigdy nikt nie prasował, bo i tak by się nie trzymały. Później na teplakach zamiast kantu przeszło materiał milimetrową plisą imitującą kant. Teplaki były zgodne z ówczesną modą. W teplakach chodzili wtedy nawet moi dorośli kuzynowie na wykłady „na bańskij” w Ostrawie, ucząc się za inżynierów. „Za inżynierów” – tak wtedy mówiono. Kiedy ich mama chciała ich zmusić, żeby ubrali sobie garnitur i krawat, bo są przecież przyszłą inteligencją, to się z niej wyśmiali, że nie będą wyglądać jak burżuje. Garnitur w domu w szafie mieli, bo niedawno zmarła im babcia, więc z okazji pogrzebu zainwestowano w takie burżuazyjne ubranie. Obrządek był ich zdaniem też niepotrzebny, mocno burżuazyjny, zaś cała nasza rodzina pod tym względem staroświecka – pogrzeb z kościoła ze staroświeckim księdzem, a wszyscy w „ancugach”, oni też.

Wtedy w podstawówce w r. 1964 po raz pierwszy spotkałam się z walką przeciw obcym elementom, czyli przeciwko dżinsom. Dyrektor był przekonany, że noszenie dżinsów to początek demoralizacji młodzieży. A moi kuzynowie na drugim froncie walczyli z garniturami i krawatami. Wierzyli, że nowocześni studenci noszą teplaki. Ich nieszczęśliwa mama załamywała ręce, że wyglądają jak „hadziaje”, a nie chłopcy z dobrego domu.

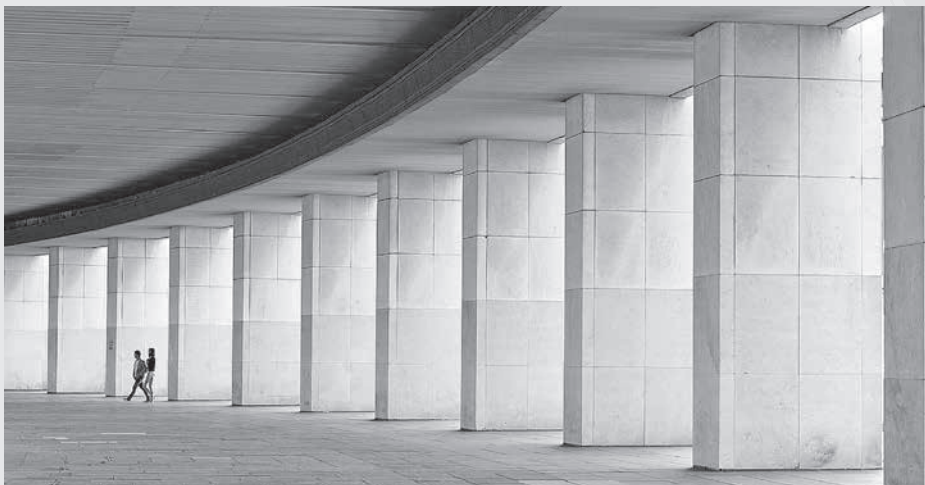
W każdym stuleciu coś się zmienia. Na lepsze lub gorsze. W ubiegłym stuleciu dyrektor ostrzegał dzieci przed dżinsami. Na początku tego stulecia przed uciekinierami, azylantami i pedofilami.

A dziś? Dziś przede wszystkim przed obcymi niby-tatami i niby-mamami. Dziś warto prosić rodziców, by nie zmuszali swojego dziecka żyć w obcej rodzinie, w obcym mieszkaniu z obcymi niby-rodzicami i niby-rodzeństwem, i to w dodatku na zmianę, raz tu, raz tam, bez własnej prywatności i stabilnego miejsca zamieszkania.

„Dzieci są darem Pana, podarunkiem jest owoc łona” (Ps 127,3). Nie można darem Bożym pomiatać.

ks. Anna Bystrzycka

Bojím se slov

Větu „Bojím se slov“ jsem slyšel na večeru věnovaném Dietrichu Bonhoefferovi ve Wrocławu. Rezonuje ve mně už několik týdnů a přiznám se bez násilí, že tuto obavu sdílím.

Kdysi na začátku devadesátých let jsem se účastnil setkání s německými obchodníky. Do Prahy tehdy zavítal jeden podnikatel z Ukrajiny se svou manželkou. Muž, asi sto padesát kilo živé váhy, v doprovodu mladé krásné blondýnky, která jako by zrovna vystoupila z titulní strany módního časopisu. Bavili jsme se rusky a částečně německy. Ukrajinský podnikatel se podělil o svou čerstvou zkušenost. Popisoval, jak jednou ještě coby sovětský důstojník přišel domů silně „ovíněn“, vytáhl malého syna z postele, a jelikož ten chodil do první třídy, dal mu příkaz, ať napočítá do deseti. Syn začal počítat a vzápětí dostal ránu, že se po ní složil. „Ty neumíš počítat?“ řval na něj nepřítel otec. Nedošlo mu, že se jeho syn učí ukrajinsky. Jako správný sovětský důstojník neuměl v tomto jazyce ani mluvit, ani počítat. Tehdy by mě ani nenapadlo, že rodinný konflikt může mít mezinárodní přesah.

Pak jsme o dvě desetiletí později slyšeli, jak je Ukrajincům a Ukrajině upíráno právo na samostatnou existenci. Jak je zesměšňován národ, který se cítí být svébytný, odlišný od svého většího bratra na východě. Vyústilo to ve válku. Člověk někdy slyší různé věci a často si řekne, že o nic nejde. Ale slova mají neskutečnou moc. Časem se proměňují v činy, a někdy dokonce v krev. Mnohokrát v dějinách velkothubý politik vechnal národ do neštěstí.

Dietrich Bonhoeffer posílá z vězení Teigel v Berlíně křesťnám kázání svému ma-

lému jmenovci, kterého nemohl pokřtít. V dopise píše: „Tuto válku si devadesát procent lidí nepřálo.“ Ano, namítneme, ale velká část Němců naslouchala a tleskala politikovi, který uhranul nenávisťnými slovy tento velký a moudrý národ. Dokonce dokonale pobláznil značnou část křesťanů.

Bojím se slov. Vždy, když slyším nějaká tvrdá slova soudu a neodpuštění, je mi z toho úzko. Už proto, že vím, kolik zla může způsobit jedno necitlivé slovo v rodině. Slovo dokáže zničit manželství, slovo může navždy postavit hráz mezi rodiči a dětmi, zvládne zničit celoživotní přátelství. Jedno nešetrné slovo jsme schopni nosit v sobě po celý život jako nikdy nezhojenou ránu. Mohl bych uvádět mnoho příkladů z pastorační praxe i běžného života.

Teď stále slyším a na internetu čtu podobná silná slova. Expresivita nebývále stoupá. Slova nenávisti mají stále větší razanci. Leckdy se mi zdá, že řeč nenávisti si osvojili i křesťané. Někdy možná lépe než lidé bez vyznání. Mám obavy, že se to neobejde bez důsledků. Že jednou sklídíme, co jsme si zaseli. A nebude to žeň, kterou bychom si přáli. Z médií se valí neustálý potok silných nenávisťných slov. Neříkejme, že jsou to jen slova, že o nic nejde. Slovo je moc i mocnost. A naše „mlčení vůči zlu je zlem“, to je také citát z díla Dietricha Bonhoeffera.

Jsou ale i jiná slova. Slova lásky a odpuštění. Slova povzbuzení. Slova, která pohladí. Právě z takových slov postavme hráz verbální agresi. Bojme se slov.

*Zbyšek Kaleta
diakon*

Příroda, ticho a klid Božího řádu

Obrátila se na mě redakce „Přítele“ s prosbou o napsání příspěvku na výše zmíněné téma. Užíval jsem si klidného důchodu a najednou bylo po klidu, protože mi psaní nejde lehce.

Bydlíme na polosamotě, obklopené ze všech stran přírodou. Kdo k nám přijde, je nadšen krásným místem. Máme přírodu, máme ticho, ale s klidem Božího řádu je to složitější. Stále dokola musím čistit okapy od listů, větviček, bukvic a květů z buku, pravidelně nás navštěvují divočáci. Louka po jejich návštěvě se velmi těžko opravuje. Zásilkové služby k nám nechťejí jezdit, a tak si musíme zásilky někdy odnést domů sami. Pro mladého je na chvíli takové bydlení romantika.

Nedávno jsme si pořídili slepičky. Máme moderní kurník, novou ohradu, natáhnuté sítě proti dravcům a další tajná opatření. Nicméně po dvou týdnech nám jednu slepičku zabíjel jestřáb a po třech dnech kohoutka odnesla liška. No jo, každý chce žít, ale s klidem Božího řádu je to složité. Přemýšlel jsem, že se dám k myslivcům a pořídím si zbraň. A to ještě nemluví o hraboších, mandelinkách a škůdcích na ovocných stromcích. Je to trvalý boj a příroda nakonec zvítězí. Takový obsah si asi zadavatelé článku nepředstavovali.

Jsem ze staré školy, odchován na kozím a kravském mléce, ještě teplém pří-

mo po dojení. V dětství jsem nikdy neměl klíště. Na rány místo *Fenistilu* byla čistá voda, maximálně peroxid a ocet. Dnes máme krabice léků a vůbec netuším, k čemu jsou. Miloval jsem koupání v přehradách. Dnes tam mladí lidé nechťejí, protože je tam bahno, nejsou tam tobožgány a hudba. Navíc, lepší je aquapark, a ještě k tomu uvnitř, protože tam neopaluje slunce, neboť opalování není zdravé.

Miloval jsem spaní „pod širákem“. Jednou v Rousínově u Brna jsem si večer „ustlal“ uprostřed dozrálých plání pšenice a zahleděl jsem se do jasného nebe s hvězdami nade mnou. Pole voněla chlebem. Všude ticho a nade mnou nekonečno. Vzpomněl jsem si na Immanuela Kanta a jeho dílo *Kritika praktického rozumu*. V něm řekl: „Dvě věci naplňují mysl vždy novým a vzrůstajícím obdivem a úctou, čím častěji a vytrvaleji o nich přemýšlíme: hvězdné nebe nade mnou a mravní zákon ve mně.“ Vyjádřil tím úžas nad nekonečným vesmírem a schopností člověka rozlišovat mezi dobrem a zlem. Někteří Kantovi kritici ovšem připomínají, že ačkoli chodil pravidelně na procházky Královcem, nikdy nenavštívil svou nemocnou tetu. Z mého filozofování mě vytrhl rachot rychlíku, nevšiml jsem si totiž, že hned za mnou je železniční trať. Nezapomenu na spaní na haifské pláži v Izraeli s kamarádem. Vnímali jsme intenzivně „genia loci“, dokud jsme

neusnuli. Nás suchozemce probudil příliv, který nám dopravil do spacáků slanou vodu a podivné velké mravence.

Často slyšíme u politiků řeči o zdravém selském rozumu. Co to je? Každý si představí něco jiného. Rolník je spojen s přírodou. Byl nucen „čist“ přírodu. Když mu někdo chtěl namluvit, že budeme poroučet větru, dešti, tak se tomu vysmál. Takový zdravý pohled postupně jako lidé ztrácíme. Mladí lidé si nasadí sluchátka do uší, kapuci na hlavu a zdeformovaný zrakem konzumují to, co se jim předloží. Pozorování přírody je pro ně nuda a ztráta času. A tak máme zdeformovaný názor na smrt nás lidí i zvířat. Nechceme přijmout biblické „prach jsi a v prach se navrátíš“.

A právě skrze přírodu mimo jiné argumentuje i Bible. Přitom se nejedná o „přirozenou teologii – *teologia naturalis*“. (Zastánci přirozené teologie tvrdí, že je možné poznávat Boha mimo zjevení v Bibli a proroky a jen vlastním pozorováním přírody. To vede třeba k baalovým vegetativním náboženstvím nebo i k horoskopům.) Třeba v knize Jób Bůh Jóbovi připomíná, kdo stvořil svět a jakou má moc. To Jóbovi stačilo, aby Bohu důvěroval. (Jb 38nn). Nebo v 8. Žalmu čteme: „Vidím tvá nebesa, dílo tvých prstů... co je člověk, že na něho pamatuješ, syn člověka, že se ho ujímáš?“ Kniha Přísloví je plná odkazů na přírodu (mravence, psa). Ve (3,19) čteme: Hospodin moudrostí založil zemi... Můj synu, ať toto ti nesejde z očí... zachovej si důvtip... To dá tvé duši život a milost tvému hrdlu. Ulehneš-li, nebudeš se strachovat, ulehneš a příjemný bude tvůj spánek. Neboj se náhlého strachu.“ Je to odkaz na láskyplného Stvořitele a jeho možnosti.

Pán Ježíš byl bystrým pozorovatelem přírody. Hovořil o rozsěvači, fíkovníku, počasí. Hovořil takto, protože tomu rozuměli posluchači. Je otázkou, jak dnešním mladým lidem mluvit o Bohu.

Je léto, čas dovolených a prázdnin. Ovšem ne pro každého. V přírodě můžeme vidět Boží lásku k člověku, moudrost, milosrdenství a moc. Krásně to popsal Martin Luther v komentáři k prvnímu článku víry. Přirozená teologie končí koloběhem života, rozením a umíráním. To nám nestačí. Potřebujeme Ježíše Krista, který nás vede dál – do věčnosti. O tom příroda nic neví. Je to staré stvoření.

Pravý klid Božího řádu dá jedině zjevená pravda ve druhém článku vyznání víry o Ježíši Kristu. On je dobrý pastýř, který klade svůj život za nás, své ovce, abychom měli život věčný.

Erich J. Bocek, senior

Foto: Janusz Kożusznik

Nechte děti přicházet ke mně!

Církevní základní škola v Třinci školním rokem 2024/2025 z milosti Boží dovršila 20 let své činnosti. Zakladatelé křesťanských tříd na 6. ZŠ v Třinci, které předcházely této CZŠ, vzali vážně slova Pána Ježíše: „*Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží*“ (Mk 10,14). Bezpečnou navigaci pro rozvoj školy našli taktéž v Písmu svatém: „*Cílem našeho vyučování je láska z čistého srdce, z dobrého svědomí a z upřímné víry*“ (1Tm 1,5).

Církevní školství založené na Písmu svatém bývalo a je v evangelických církvích samozřejmým předpokladem jejich

V letech ateistické nebo spíše antiteistické převýchovy společnosti, která většinou stále pokračuje, si lidé zvykli na výchovu svých dětí bez Boha. Jen nepatrná část se pokouší o náboženskou výchovu svých dětí doma (pokud jim na to zbude čas), na nedělních besídkách (jednu až půldruhé hodiny týdně) a místy i na lekcích náboženství ve školách (ZŠ 45 minut, MŠ ještě méně). Jejich duchovní život je naopak pod každodenní palbou stále rafinovanějších programů z virtuálního i fyzického prostoru, které je stále více zotročují.

T. G. Masaryk si nedovedl představit výchovu mládeže bez náboženské výchovy a už kdysi viděl krizi společnosti v obecné duchovní anarchii. Co by napsal dnes, když se za 36 let svobody na ministerském křesle školství vystřídal 23 ministrů? Naopak vliv lobistů sílí. Podle Aliance pro rodinu jsou inspektori České školní inspekce povinně proškolení ohledně ideologie LGBTQ+ a samotná ČŠI spolupracuje s lobistickým spolkem Prague Pride. Co od toho můžeme čekat? Hodně se mluví o hodnotové výchově, ale o jaké hodnoty jde? Hodnotu Božích přikázání a Kristova evangelia ve výchově nikdo nikdy ničím nenahradí.

Slezská církev evangelická a. v. garantovala ve školním roce 1993/94 založení katedry křesťanské výchovy na Pedagogické fakultě Ostravské univerzity a křes-

ťanských tříd na 6. základní škole v Třinci, které byly ve školním roce 2004/05 převedeny do nově založené Církevní základní školy v Třinci. Po roce pod její záštitou byla založena církevní mateřská škola v Třinci-Lyžbících, později přibýly ještě v Třinci dvě další (v Horní Lištné a na sídlišti Sosna) a ve školním roce 2023/24 v Bystřici n. O. Nyní škola s dceřinými mateřskými školami nese název Církevní základní škola a mateřská škola Třinec (CZŠaMŠ).

O realizaci programu křesťanských tříd na základní škole se zasloužil ředitel 6. ZŠ na Slezské ul. v Třinci Mgr. Jan Bocek. Tento desetiletý jediný experiment MŠMT v celé ČR úspěšně rozvíjel, zasloužil se o získání statutu „fakultní škola Pedagogické fakulty Ostravské univerzity“ a vytvořil podmínky pro pedagogický výzkum Concordia university River Forest v Chicago ve spolupráci s Ostravskou univerzitou „*Dětské představy Boha*“. K založení křesťanských tříd a později CZŠaMŠ značným dílem přispěla Mgr. Anna Bystrzycka, PhD. Učitelkou první křesťanské třídy byla Mgr. Karolína Recmanová-Pospíchalová, která položila dobré základy pro další rozvoj projektu. Modlitebního zahájení školního roku v evangelickém kostele a slavnostního zahájení výuky ve škole se zúčastnil spolu s regionálními představiteli Křesťanské demokratické strany, Ing. arch. Karlem Cieślarem a dalšími, ministr školství Ing. Ivan Pilip.

Farní sbor SCEAV v Třinci stanul před velkou výzvou, zvláště když potřeboval konsolidaci po rozkolu v církvi. Jeho členové nezklamali. Projevili velkou obětavost v práci a sbírkách a vytrvalost v modlitebním zápase. Bylo třeba získá-

 CÍRKEVNÍ ZÁKLADNÍ ŠKOLA
A MATEŘSKÁ ŠKOLA TŘINEC

2024/2025

rozvoje. Ujišťují nás o tom velcí pedagogové již prvního století světové reformace Filip Melanchton (1497-1560), Valentin Friedland Troitzendorf (1490-1556), Leonard Stöckel (1510-1560), Jiří Třanovský (1592-1637) a před nimi sám Martin Luther (1483-1546), který nabádal k zodpovědnosti německou šlechtu:

„*Kde nevládne Písmo svaté, tam nikomu neradím dávat své dítě. Musí zahynout vše, co neusiluje neustále o Boží Slovo. Proto také vidíme, jací lidé vyrůstají a jsou na středních školách... Neboť střední školy by měly vychovávat lidi s vysokou úrovní porozumění Písmu svatému... Velmi mě znepokojuje, že střední školy jsou velkou branou pekla, pokud pilně nevyučují Písmo svaté a nepředkládají je mladým lidem.*“ (An den christlichen Adel deutscher Nation von des christlichen Standes Besserung).

V době totalitních režimů nebylo možné zřizovat a provozovat evangelické školy. Po roce 1989 to také nebylo snadné.

PETICE

na podporu křesťanských tříd

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy zrušilo ke konci roku 2002/2003 devítileté pokusné ověřování školního typu Křesťanské třídy na Základní škole, Slezská 773, 739 61 Třinec, a to bez přihlídnutí k úspěšnosti projektu. Nynější vedení školy tento ministerský výnos uskutečňuje.

Žádáme proto, aby ve třídách, které děti navštěvují za účelem vzdělávání v křesťanském duchu, byla povolena modlitba, Písmo svaté, křesťanské umění, křesťanské symboly, sdílení křesťanských názorů a výchova v duchu křesťanské etiky. Žádáme rovněž, aby třídní učitelé křesťanských tříd byli praktikujícími křesťany s doporučením své církve a měli své zastoupení ve vedení školy. Žádáme povolení křesťanských tříd na Základní škole.

vat důvěru dalších členů sboru, opravovat církevní budovy, vydláždít chrámové nádvoří, restituovat pozemky, koupit kino Hutník a na jeho místě začít stavět sborové centrum a v Neborech postavit sborové centrum a založit sbor. K tomu přibýly nové starosti.

K dosažení požadovaného počtu žáků bylo nutno je svázat i ze vzdálenějších míst. Dopravu prvňáčků a druháčků do školy a zpět domů zajišťoval presbyter Rudolf Marosz. Skloubit tuto službu s mnoha dalšími povinnostmi ve sboru vyžadovalo jeho velkou obětavost. V nouzi mu nezištně pomáhal presbyter Jan Czolko. Náklady na dopravu žáků kryl ve spolupráci s mateřskými církvemi žáků místní sbor SCEAV.

Za deset let dosáhly křesťanské třídy v různých evaluacích nadprůměrnou úroveň a ve společnosti získaly dobrou pověst, o čemž svědčí ohlas v tisku, rozhlase a televizi. Za tu dobu se ovšem také změnil postoj ministerstva. Místo slibované transformace experimentu na řádný typ základní školy s křesťanskými třídami, jako jsou školy podle zaměření (jazyková, sportovní) nebo způsobu zřizování a výuky (Montessori, waldorfská), MŠMT tento typ ZŠ vyloučilo.

Zrušení projektu velice znepokojilo pedagogy i rodiče dětí křesťanských tříd. V devíti ročnících Křesťanských tříd ve školním roce 2003/04 bylo 188 žáků. Co s nimi a co s pedagogy? Tehdejší místostarostka a nyní primátorka města Třince RNDr. Věra Palkovská tenkrát řekla: „... jsem z toho smutná, že (MŠMT) tak zareagovalo, protože celý tento projekt našel velice dobrý ohlas a to jak na straně rodičů, dětí, které navštěvovaly nebo navštěvují křesťanské třídy, samozřejmě i ze strany města, ale tady byla podpora i ze strany Moravskoslezského kraje a samozřejmě Ostravské university, která má jakýsi patronát nad touto školou.“

Následovala osobní jednání garanta školy s ministryní školství v Praze a jejími náměstkyněmi v Praze a v Třinci. Na výzvu náměstkyně ministryně školství, mládeže a tělovýchovy PaedDr. Jaroslava Müllnera, 9. července 2004, rodiče, učitelé a garant projektu předložili požadavky k zajištění vzdělávání v křesťanských třídách základní školy. Samozřejmě jsou v nich modlitba, výuka a výzdoba tříd směřující k rozvíjení životního postoje žáků podle Písma svatého, kulturní aktivity v křesťanském duchu (muzikál, besedy apod.), osvobození od účasti na kulturních akcích školy, které jsou v rozporu s biblickým učením (propagace násilí,

okultismu, čarodějství, kouzelníků, jógy apod.) a třídní učitelé, kteří jsou praktickými křesťany.

Projekt pokračování křesťanských tříd po ukončení experimentu podpořili ředitel Jan Bocek, představitelé zúčastněných církví, tehdejší místostarostka města Třinec, Ostravská univerzita, signatáři celostátní petice a v rozpravách Parlamentu ČR zvláště poslanec MVDr. Marian Bieleś a senátoři Ing. Emil Škrabiš a Mgr. Martin Mejstřík. Tajemník ČEA Jiří Unger napsal ministryni školství dne 29. června 2004: „*Dopis MŠMT ředitelství třinecké školy ze dne 2. 6. 2004 uvádí, že „vyučování v duchu křesťanství ve všech předmětech by bylo v rozporu se zákonem“. Tato formulace, nemající oporu v žádném právním předpisu, připomíná doby, kdy stát místo rodičů rozhodoval, jakého vzdělání se má dětem dostat a co se ve škole smí učit.*“

Senátoru Mejstříkovi paní ministryně v rozpravě v senátu 5. srpna 2004 řekla: „*Pane senátore, tady vás oslovuji prostřednictvím předsedajícího, není pravdou, že ministerstvo školství shledalo rozpor se zákonem, a proto tyto třídy zrušilo. Je pravdou, že škola se rozhodla, že si nadále nepřeje tyto církevní třídy provozovat a ministerstvo školství v této věci nemělo žádnou možnost do této záležitosti zasáhnout, protože o tom rozhoduje škola jako právní subjekt.*“

Zase 30. listopadu 2004 mu v dopise, který mi jako garantu projektu přeposlal následující den, napsala: „*MŠMT neshledává důvody, pro které by se v Základní škole, Slezská 773, Třinec, jejímž zřizovatelem je obec, vyučovalo náboženství*

v jiném režimu, než je tomu v jiných základních školách zřizovaných obcí a než stanoví platné právní předpisy.“ Vyjádření plná rozporů!

Křesťanské třídy byly zrušeny a církevní škola přicházela na svět s bolestmi. Překážek a posměchu bylo dost. Tehdejší starosta města na schůzi posměšně utrousil: „*A kdo tam bude učit tělocvik? Paní farářka Bystrzycka?*“ Pán Bůh to určitě slyšel a odpověděl. Fotbalové družstvo církevní školy v jednom roce zvítězilo v zápasech se všemi školami od Třince (včetně sportovní školy) až po Mosty. Ačkoli nám v prvé řadě jde o víru a charakter dětí, Pán Bůh jim přidal zdraví a sílu. Je úžasný. Činí víc, než si dovedeme představit. Stále platí slova Pána Ježíše: „*Hleďte především jeho (Boží) království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.*“ (Mt 6,33)

Díky Pánu Bohu a vstřícnosti města Třinec pod vedením jeho starostky, nyní primátorky Věry Palkovské, jsme přes nepříznivé okolnosti mohli ve středu 1. září 2004 slavnostně otevřít Církevní základní školu v pronajatých prostorách na sídlišti Sosna. Pod vedením ředitelky Mgr. Moniky Guňkové, její zástupkyně Ing. Urszuly Szymeczkové, pedagogů, zaměstnanců a přátel, škola s podporou svého zřizovatele, kterým je Slezská církev evangelická a. v., zdárně plní své poslání. Při řádné výuce pořádá školní olympiády, radovánky a velice oblíbené muzikály s evangelizačním obsahem. K dalšímu rozvoji jí přejeme hojnost Božího požehnání a mnoho žáků pilných v učení i následování Pána Ježíše Krista.

Stanislav Piętak, emeritní biskup

Jubileusz 90. urodzin ks. Jana Melcera

„*Rzekł Pan do Mojżesza: Ty będziesz mówił (...) wszystko, co ci rozkażę.*” (2 Mz 7,1,2)
 „*Głoś Słowo, bądź w pogotowiu w każdy czas, dogodny czy niedogodny, karę, grom, napominaj z wszelką cierpliwością i pouczeniem.*” (2 Tm 4,2)

Dnia 5 sierpnia 2025 roku jubileusz 90. urodzin obchodził ks. Jan Melcer, długoletni proboszcz parafii ewangelicko-augsburskiej w Cieszynie. Z tej okazji odwiedziliśmy go z żoną w piątek 1 sierpnia.

Na dzień urodzin Zaczego Jubilata przypadały powyższe hasła biblijne. Nie mogło być chyba bardziej odpowiednich

słów na jubileusz życia duszpasterza i kaznodziei. Wyrażają posłanie, które Jubilat wypełniał w każdym okolicznościach, stanowiąc wielki przykład oraz zachętę dla innych – zwłaszcza dla tych, którzy – jak ja, jako praktykant w parafii cieszyńskiej przez cały okres studiów – uczuli się od ks. Jana Melcera drogi duszpasterskiej i kaznodziejskiej. W życzeniach

poděkoval jsem Jubilatovi za wspaniały przykład „Pierwszego Szefa” – prawdziwego i pełnego skromności Przyjaciela, wymagającego zawsze w pierwszej kolejności od siebie, a w stosunku do innych otwartego i pełnego życzliwości.

Z okazji jubileuszu, oprócz tortu ☺ dedykowaliśmy Dostojnemu Jubilatowi pozdrowienie od „stulatka” – naszego kościoła w Hawierzowie Suchej: książkę mówiącą o zborze, który jest naszym z żoną od lat, choć nigdy nie zapominamy o cieszyńskiej parafii na Wyższej Bramie, z której wyrosliśmy i w której byliśmy formowani.

Ks. Jan Melcer urodził się 5 sierpnia 1935 r. w Wiśle. Po ordynacji kilka miesięcy służył w Diecezji Katowickiej, a następnie został mianowany przez władze Kościoła wikariuszem największej parafii w Polsce – w Cieszynie. Po odbyciu wikariatu został w roku 1970 wybrany przez Zgromadzenie Parafialne najpierw II

proboszczem, od roku 1981 proboszczem, którą to funkcję pełnił aż do czasu przejścia w stan spoczynku w lutym 2001 roku.

Za działalność związaną z budową obiektów sakralnych i pracą ekumeniczną ks. proboszcz Jan Melcer otrzymał w dniu 15 grudnia 1999 r. w Warszawie katolicką nagrodę im. Brata Alberta, natomiast za działalność charytatywną (pomoc dzieciom z ubogich rodzin), działalność kulturalno-oświatową (założenie dwóch młodzieżowych zespołów teatralnych w Cieszynie i Hażlachu, udział w założeniu w Cieszynie Oddziału Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego) oraz za pełnienie obowiązków kapelana szpitalnego, otrzymał laur „Srebrnej Cieszyńianki” w roku 2006.

Lata sędziwości spędza ks. Jan Melcer w towarzystwie żony Ireny z domu Czernek, oraz dzieci: córki Renaty i syna Ryszarda.

jak

Foto: Renata Melcer

100 let evangelického kostela v Havířově-Prostřední Suché

V neděli 3. srpna 2025 se konala slavnostní bohoslužba u příležitosti 100. výročí posvěcení evangelického kostela v Havířově-Suché. Z historie víme, že se v roce 1852 místní evangelíci rozhodli založit vlastní školu. Pak vedle ní vznikl hřbitov a v roce 1924 byl posvěcen základní kámen pod stavbu kaple-kostelíka. Za rok byl posvěcen hotový kostel. Ten byl pak v roce 1937 rozšířen do dnešní podoby. V důsledku

důlních škod byl odsouzen k zániku a demolici. Spolu s celým okolím se propadl přes 17 metrů. V 80. letech minulého století byl dokonce vymazán z katastrálních map.

Slavnost 101. výročí posvěcení základního kamene a 76. výročí samostatnosti farního sboru (předtím Suchá patřila k tolerančnímu sboru Bludovice), ale hlavně 100. výročí posvěcení kostela shromáždila četné farníky, příznivce

a přátele kostela, včetně těch přeshraničních z nedalekého Polska. Kázání pronesl náměstek biskupa Slezské církve evangelické a. v. Th.Dr. Martin Piętak. Bohoslužby byly obohaceny sólovou hrou na housle v podání Mgr. Renáty Wdówkové, dlouholeté ředitelky Základní umělecké školy Pavla Kalety v Českém Těšíně. Na varhany ji doprovázela a také hrála ke společnému zpěvu Mgr. Regina Bednaříková, pedagožka Ostravské konzervatoře.

U příležitosti vzácného jubilea byla vydána kniha *100-lecie kościoła ewangelickiego w Hawierzowie Suchej Średniej. Suskie impresje (1925-2025)*, red. Joanna Sikora-Kożusznik. Na svých 372 stránkách kniha obsahuje dějiny sboru a kostela, vzpomínky farářů, kteří kdy si v Suché sloužili, dále vzpomínky sborovníků, krátké *medailonky* připomínající některé ze zesnulých farníků, a další texty, včetně fotografií archivních i současných. Kniha zahrnuje texty v češtině, polštině a slezském dialektu, které jsou na našem pohraničním území používány. Obsahuje i slovníček dialektových výrazů a běžných frází použitých v textech (celkem 845 hesel). Publikace je vysoce oceňována vědeckou veřejností, obzvláště z hlediska kulturní antropologie a lingvistiky a je popisována jako cenný zdroj informací pro osoby provádějící regionální výzkum. Ti, kdo si po bohoslužbě knihu zakoupili, si ji mohli orazit pamětním razítkem a získat podpisy autorů.

jak

Foto: Halina Sikora

Budujemy Boży dom

Na pewno masz w domu albo w szkole klocki lego. Kiedy coś z nich budujesz, wiesz, że niektóre klocki są duże i od razu je widać – na przykład duża płytką podstawowa albo długie klocki, na których wszystko się trzyma. Bez nich budowla nie byłaby mocna. Ale pewnie zauważyłeś też, że te małe klocki są tak samo ważne – łączą, zdobią i uzupełniają całość. Gdyby ich zabrakło, budowla nie byłaby kompletna ani ładna.

Biblia mówi, że w Kościele – w Bożym domu – jest podobnie. Apostoł Paweł napisał:

„Wy zaś jesteście Ciałem Chrystusa i poszczególnymi Jego członkami.” (1 Kor 12,27)

To znaczy, że każdy z nas jest jak konkretny klocek lego. Niektórzy są bardziej widoczni – na przykład pastor, prowadzący śpiew albo ten, kto naucza dzieci. Ale tak samo ważne są też „mniejsze klocki” – ludzie, którzy cicho pomagają, sprzątają, modlą się za innych albo przygotowują krzesła na spotkanie.

Gdyby zabrakło choćby jednego klocka, całość nie byłaby pełna. Tak samo i ty jesteś ważny w Bożej budowli – w Jego Kościele. Bóg stworzył cię wyjątkowym i masz swoje miejsce, nawet jeśli wydaje ci się, że jesteś tylko „małym klockiem”. Bez ciebie to nie byłoby to samo!

Eva Pawlasová

Październik 2025

1	śr	Joz 5,13-15	Łk 14,15-24
2	cz	Mt 18,10-14	Łk 14,25-35
3	pt	Dz 12,1-11	Łk 15,1-10
4	sb	Dz 27,16-25	Łk 15,11-32
5	nd	Iz 58,7-12	5 Mż 26,1-11
6	pn	Rz 6,19-23	Łk 16,1-13
7	wt	Iz 38,9-20	Łk 16,14-18
8	śr	Mk 5,21-43	Łk 16,19-31
9	cz	Flp 1,18-26	Łk 17,1-10
10	pt	Obj 2,8-11	Łk 17,11-19
11	sb	Rz 4,18-25	Łk 17,20-37
12	nd	Joz 2,1-21	1 Mż 6,9-22
13	pn	Hbr 11,1-7	Łk 18,1-8
14	wt	1 Mż 15,1-6	Łk 18,9-17
15	śr	Hbr 11,23-31	Łk 18,18-30
16	cz	Dz 5,34-42	Ez 1,1-21
17	pt	Hbr 12,1-3	Ez 1,22-28
18	sb	Mt 14,22-33	Ez 2,1 - 3,3
19	nd	Jk 2,14-26	Mt 22,35-40
20	pn	1 Tes 4,9-12	Ez 3,4-11
21	wt	Ga 5,13-18	Ez 3,12-21
22	śr	Pnp 8,4-7	Ez 3,22-27
23	cz	Mk 3,31-35	Ez 7,1-13
24	pt	Rz 15,1-6	Ez 8,1-11
25	sb	Mt 5,17-20	Ez 8,12-18
26	nd	J 5,1-16	1 Mż 9,12-17
27	pn	2 Mż 15,22-27	Ez 11,14-25
28	wt	Łk 5,12-16	Ez 12,1-16
29	śr	Jb 9,1-7	Ez 16,1-22
30	cz	Jr 17,14-17	Ez 17,1-10
31	pt	5 Mż 6,4-9	Iz 62,6-12

Październik 2025

„Królestwo Boga jest pośród was.” (Łk 17,21c)

Faryzeusze pytają Jezusa, kiedy nadejdzie Królestwo Boga. To ważne pytanie, bo jeśli On jest Mesjaszem, to właśnie przyszedł by je zaprowadzić. Wielu z Jego otoczenia oczekiwało, że w najbliższym czasie Jezus okaże moc od Boga, w jakiś sposób zapoczątkuje proces czy też może raczej powstanie, wskutek którego naród izraelski wyzwolony zostanie spod mocy okupanta rzymskiego. Wówczas okaże się, kto tak naprawdę panuje, kto jest Królem, władcą nad całym światem. Że to nie ci, którzy władzę sobie siłą i przemocą uzurpują...

Nam te słowa o Bożym Królestwie być może niewiele mówią. Musimy wziąć pod uwagę powyższy kontekst, by tak naprawdę uchwycić sens pytania zadanego Jezusowi oraz Jego odpowiedzi. A odpowiedzi w Ewangelii Łukasza są dwie. Pierwsza pod adresem pytających: „Królestwo Boga nie przyjdzie dostrzegalnie. Nie powiedzą: Oto jest tutaj; lub: Oto jest tam – ponieważ Królestwo Boga jest pośród was” (w. 20b-21). Słowa te padają po uzdrowieniu dziesięciu trędowatych. Kto obznajomiony z Pismem, powinien skojarzyć: to przecież jeden ze znaków Mesjasza i nadejścia Bożego Królestwa. Królestwo już tu jest.

Wobec uczniów Jezus rozwija tę myśl: „Jak błyskawica, gdy zabłyśnie, świeci od jednego krańca nieba aż po drugi, tak będzie z Synem Człowieczym w Jego dniu. Przedtem jednak musi wiele wycierpieć i zostać odrzucony przez to pokolenie” (w. 24-25). Wszystko będzie trochę inaczej niż się spodziewacie. Nie myślcie, że Królestwo Mesjasza objawi się w jakimś miejscu, a inni, reszta świata, nie będzie o tym wiedziała. W dalszych słowach zostaje to rozwinięte i wyjaśnione. Czytamy tam o tym, co nazywamy powtórny przyjściem Pańskim. My to już rozumiemy, uczniowie wtedy nie mogli. Syn Boży musiał najpierw „wiele wycierpieć”, zostać zabity, potem wstać z martwych – by ci, dla których ratunku i wybawienia to wszystko wykonał, mogli oczekiwać ostatecznego ogłoszenia Jego Królestwa, gdy zaniechęć przyjdzie ponownie. Niektórzy mówią, że ta chwila, którą my chrześcijanie nazywamy Jego ponownym przyjściem będzie momentem, gdy lud izraelski wreszcie rozpozna przyjście swego Mesjasza. Być może, miałyby to sens... Zobaczmy.

Dla nas ważne jest, że On już przyszedł. Że jest naszym, moim osobistym Zbawicielem. Że dla mnie i dla ciebie dokonał dzieła zbawienia. Że nie musimy umrzeć na wieki, ale możemy oczekiwać Jego nowej rzeczywistości, o której mówi np. ostatnia księga Biblii – Objawienie. Tam gdzie dwaj lub trzej zgromadzeni w Jego imieniu, tam jest Jego Królestwo. Gdzie jest zwiastowana Ewangelia. Gdzie działa Jego Duch. Oby było na nas widać, że oto tu jest Bóg, że On jest tutaj, wśród nas i w naszym życiu Panem. Oby ludzie wśród których żyjemy, mogli Go zobaczyć...

jak

Oprawa varhan v Bohumíně pokračuje - děkujeme!

V našem evangelickém kostele v Bohumíně stojí více než 120 let staré varhany, kulturní památka a nástroj, který doprovází bohoslužby, koncerty i společenské události ve městě. Tento výjimečný nástroj se právě dočkal generální opravy.

Máme velkou radost – díky podpoře dárců a přispěvatelů se nám již podařilo vybrat **502 444,- Kč**, což je téměř **84% potřebné částky**. Do úplného dofinancování nám zbývá **97 556,- Kč**.

Pro náš malý sbor je to stále vysoká suma, a proto si velmi vážíme každé další pomoci. Každý dar – malý či velký – nás přibližuje k cíli, aby varhany mohly znít i dalším generacím.

Číslo účtu: 115-5139490297/0100

Variabilní symbol: 1902 (nebo do zprávy pro příjemce napište „Oprava varhan“)

Více informací:

www.varhanybohumin.cz

Děkujeme všem, kdo nás již podpořili, i těm, kdo se rozhodnou přispět.

QR Platba

*S vděčností
Farní sbor SCEAV v Bohumíně*

Program na ZÁŘÍ

Evangelický kostel v Bohumíně

Marek Orko Vácha 16.9.2025 od 17:00

Přednáška na téma:

Evoluční myšlenka a její vliv na spiritualitu (evoluce a křesťanství)

Pavel Helan

26.9.2025 od 19:00

Koncert písničkáře, skladatele a pedagoga.

Výtěžek akcí půjde na financování generální opravy varhan.

SAM

Orlová, 7. - 10. 8. 2025

Foto: Fb SAM

EVANGELICKÝ DEN

DZIEŃ EWANGELICKI KOŚCIOŁA

TŘINEC / NEDĚLE 21. ZÁŘÍ 2025 / OD 10:00 DO 18:00

KOHO SI BŮH POVOLÁVÁ?

Rok povolání do služby.

PROGRAM DNE:

10:00–11:45

Bohoslužba – kostel

12:00–13:30

**Oběd – sborové centrum
Hutník / stan**

12:00–15:00

Polední čas – areál kostela

15:00–16:30

**Odpoledne modliteb
a svědectví – kostel**

16.30–18.00

**Společný čas, sdílení,
grilovačka – areál kostela**

Více informací
na ed.sceav.cz

**Těšíme se na vás.
U nás je pro vás místo!**

Slezská církev evangelická a. v. / Třínecký seniorát.

2025 Rok (povolání
do služby)